

Številka: 007-2/2023/26
Ljubljana, 3. 1. 2024
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Osmo poročilo o delu medresorske delovne skupine Vlade Republike Slovenije za prenovo registrske zakonodaje – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) v zvezi z 2. točko Sklepa Vlade Republike Slovenije št. 02400-14/2022/3 z dne 12. 1. 2023 je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji
SKLEP:
1. Vlada Republike Slovenije se je seznanila z Osmim poročilom o delu medresorske delovne skupine Vlade Republike Slovenije za prenovo registrske zakonodaje.
2. Medresorska delovna skupina posreduje naslednje poročilo o svojem delu Vladi Republike Slovenije do 31. 12. 2024.
Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka
Priloga:
– Osmo poročilo o delu medresorske delovne skupine Vlade Republike Slovenije za prenovo registrske zakonodaje.
Sklep prejmejo:
– ministrstva, – vladne službe, – Finančna uprava Republike Slovenije, – Vrhovno sodišče Republike Slovenije, – Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
– mag. Karla Pinter, generalna direktorica, Direktorat za notranji trg, – Tanja Bakan Rožič, sekretarka, vodja Sektorja za gospodarsko pravo, Direktorat za notranji trg, – Aleš Gorišek, sekretar, Sektor za gospodarsko pravo, Direktorat za notranji trg
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
– Zunanji strokovnjaki niso sodelovali pri pripravi gradiva.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
/
5. Kratek povzetek gradiva:

Gradivo vsebuje obdobjno poročilo o delu medresorske delovne skupine Vlade Republike Slovenije za prenovu registrske zakonodaje.

6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/ <u>NE</u>
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/ <u>NE</u>
c)	administrativne posledice	DA/ <u>NE</u>
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/ <u>NE</u>
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/ <u>NE</u>
e)	socialno področje	DA/ <u>NE</u>
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/ <u>NE</u>
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
/		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma 				

projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

/

Kratka obrazložitev

Gradivo nima finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/ NE
Gradivo je takšne narave, da predhodna objava na spletni strani ni potrebna.	
<p>(Če je odgovor DA, navedite: / Datum objave: V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti. – .</p> <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani.</p> <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:</p> <p>Poročilo je bilo дано</p> <p>Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)</p>	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/ NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/ NE
<p>Matjaž Han minister</p>	

OSMO POROČILO O DELU MEDRESORSKE DELOVNE SKUPINE VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PRENOVO REGISTRSE ZAKONODAJE

Uvod

V osmem poročilu so predstavljene aktivnosti medresorske delovne skupine Vlade Republike Slovenije za prenovo registrske zakonodaje (v nadaljevanju: medresorska delovna skupina), ki so potekale v letu 2023.

Medresorska delovna skupina za prenovo registrske zakonodaje

Medresorska delovna skupina je bila ustanovljena in deluje na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada RS) št. 01201-5/2014/6 z dne 3. 4. 2014 o ustanovitvi, nalogah in sestavi medresorske delovne skupine za prenovo registrske zakonodaje. Sestava medresorske delovne skupine se je v navedenem obdobju šestkrat spremenila, nazadnje leta 2022.

V medresorski delovni skupini sodeluje 20 članov iz 8 organov. Vodi jo generalna direktorica Direktorata za notranji trg na Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport. V medresorski delovni skupini poleg Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport sodelujejo tudi predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance, Ministrstva za javno upravo oziroma Ministrstva za digitalno preobrazbo, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za pravosodje, Finančne uprave Republike Slovenije, Vrhovnega sodišča Republike Slovenije in Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPES).

Temeljna naloga medresorske delovne skupine je priprava strokovnih podlag za prenovo določb o registrskih postopkih in sistemu za podporo poslovnim subjektom, ki jih vsebujejo Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21, 18/23 – ZDU-10 in 75/23; v nadaljevanju: ZGD-1), Zakon o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 49/06, 33/07 – ZSReg-B, 19/15, 54/17, 18/23 – ZDU-10 in 75/23 – ZGD-1L; v nadaljevanju: ZPRS-1) in Zakon o sodnem registru (Uradni list RS, št. 54/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 49/09, 82/13 – ZGD-1H, 17/15, 54/17, 16/19 – ZNP-1, 75/23 in 102/23 – ZViS-M; v nadaljevanju: ZSReg).

Strokovne podlage morajo vključevati:

1. opredelitev problema,
2. predlog rešitve, ki vsebuje predlog zakonskih rešitev,
3. primerjalno-pravno analizo.

V predstavitvi razlogov za ustanovitev medresorske delovne skupine je bila podana ocena, da bo največji poseg potreben pri ZPRS-1, ki ureja vodenje in vzdrževanje poslovnega registra, pridobivanje podatkov, postopke vpisa poslovnih subjektov v poslovni register in uporabo podatkov. Poslovni register je osrednja baza podatkov v Sloveniji o vseh poslovnih subjektih s sedežem v Republiki Sloveniji, ki opravljajo pridobitno ali nepridobitno dejavnost, o njihovih delih in o podružnicah tujih podjetij. Med izvajanjem ZPRS-1 je bilo uveljavljenih več sistemskih sprememb z neposrednim vplivom na upravljanje poslovnega registra, poslanstvo in strateške cilje AJPES, širjenje javnih pooblastil AJPES za vodenje drugih javnih registrov v Sloveniji in drugo. ZPRS-1 ni sledil omenjenim sistemskim spremembam in je v precejšnjem delu ostal neuskkljen.

Kot ključna so bila izpostavljena vprašanja, povezana zlasti s:

1. postopki registracije: umestitev določb o postopkih registracije poslovnih subjektov iz ZGD-1 v prenovljeni ZPRS-1 in ZSReg;
2. prenovo sistema vse na enem mestu oziroma sistema VEM (od leta 2017 dalje sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT)) in e-VEM (od leta 2017 dalje informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT)): umestitev določb o sistemu za podporo poslovnim subjektom (SPOT) v prenovljeni ZPRS-1, prenova sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT) in informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT) z jasno določitvijo kriterijev za primerno geografsko pokritost točk VEM (od leta 2017 dalje točke za podporo poslovnim subjektom);
3. vodenjem enotnega postopka registracije oziroma vpisa na skupni informacijski platformi: vzpostavitev skupne informacijske platforme in enotnega vodenja postopkov za poslovne subjekte, ki se v tem trenutku vpisujejo v 22 različnih primarnih registrov, evidenc in razvidov pri 14 različnih pristojnih registrskih organih in nato še v poslovni register;
4. druge potrebne spremembe: pojmovna uskladitev, posodobitev določb glede na spremembe druge zakonodaje, zagotovitev pravne podlage za vpise nekaterih poslovnih subjektov v poslovni register in izbris drugih poslovnih subjektov, sistemska ureditev matične številke poslovnih subjektov, ločitev podatkov za poslovni register in statistične namene, vzpostavitev sistema posodabljanja podatkov v poslovnem registru, registra e-računov in e-objav dokumentov in listin.

Izhodišča za prenovo registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji

Medresorska delovna skupina je leta 2014 pripravila izhodišča za prenovo registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji, s katerimi se je Vlada RS seznanila 17. 7. 2014. Leta 2019 je pripravila tudi spremembe izhodišč za prenovo registrske zakonodaje. Vlada RS se je z njimi seznanila 4. 7. 2019.

Izhodišča za prenovo registrske zakonodaje vsebujejo analizo obstoječega stanja slovenske registrske zakonodaje, prikaz problema in izzivov kot tudi namena njene prenove.

Opremljenih je bilo 5 temeljnih ciljev prenove registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji:

1. poenostaviti in poenotiti postopke registracije poslovnih subjektov, zlasti tistih, ki se najprej vpišejo v primarni register, potem pa še v poslovni register,
2. vzpostaviti enotno platformo za registracijo poslovnih subjektov za vse pristojne registrske organe,
3. določiti vodenje podatkov o poslovnih subjektih na enem mestu, to je v poslovnem registru,
4. zagotoviti mehanizme za vodenje ažurnih podatkov o vseh poslovnih subjektih in
5. zagotoviti večjo pravno varnost in varnost pravnega prometa.

Prenova registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji je povezana tudi s prenovo sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT).

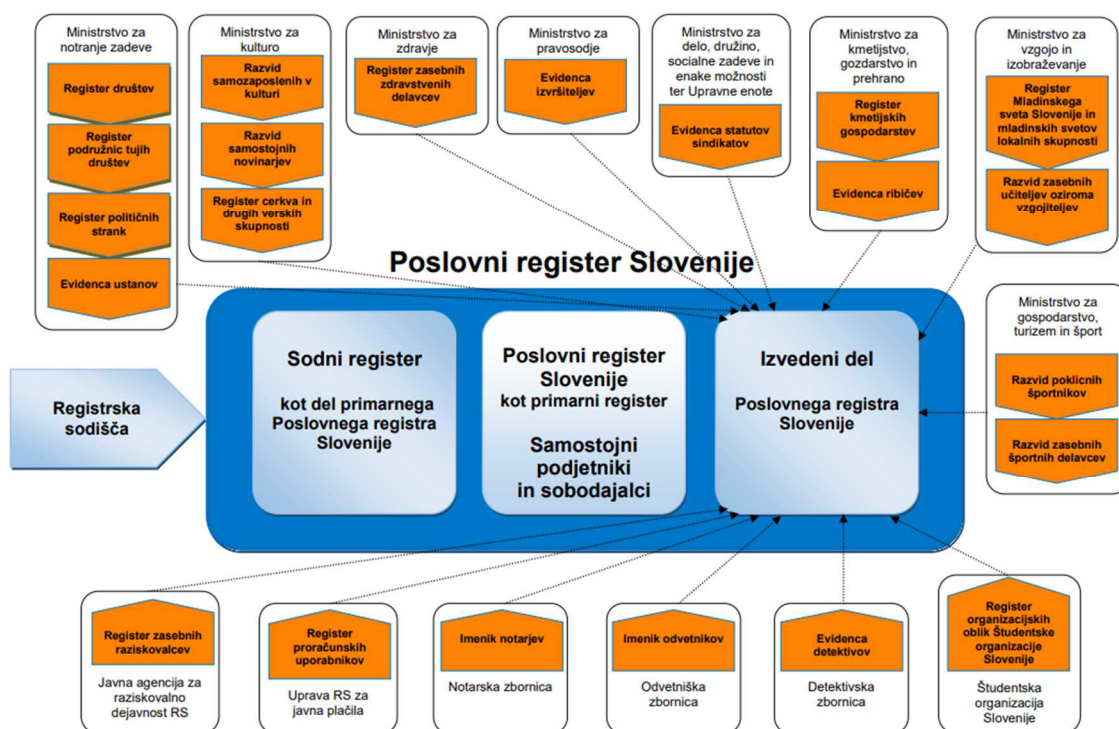
Analiza obstoječega stanja leta 2014 je pokazala, da so določbe o registraciji poslovnih subjektov v Sloveniji opredeljene v več kot 40 zakonskih in podzakonskih predpisih, ki so si med seboj v različnih razmerjih podrejenosti. Glavnina je urejena v ZGD-1, ZPRS-1 in ZSReg.

Registracija oziroma vpis poslovnih subjektov se izvaja na različne načine, in sicer se za 79,5 % poslovnih subjektov vloge ali prijave oddajo prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT), ki ga uporabljajo točke za podporo poslovnim subjektom (SPOT), notarji in poslovni subjekti, 20,5 % poslovnih subjektov pa se najprej vpiše v 22 različnih registrov, evidenc ali razvidov pri 14 pristojnih registrskih organih in nato še v poslovni register pri AJPES.

Vpis v poslovni register se izvaja na tri različne načine:

1. AJPES vpiše gospodarske družbe in druge poslovne subjekte, ki so subjekti vpisa v sodni register, v poslovni register neposredno po izdani pozitivni odločitvi registrskega sodišča o vpisu v sodni register kot del poslovnega registra, pri čemer registrski postopki potekajo prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT);
2. AJPES odloča o vpisu samostojnih podjetnikov posameznikov in sobodajalcev v poslovni register. Postopki registracije oziroma vpisa samostojnih podjetnikov posameznikov v poslovni register potekajo prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT), vpis sobodajalca v poslovni register pa AJPES izvede na podlagi vloge, ki jo sobodajalec odda neposredno pri AJPES ali jo pošlje po pošti. Poslovni register je za samostojne podjetnike posameznike in sobodajalce primarni register;
3. vpise vseh drugih vrst poslovnih subjektov v poslovni register AJPES izvaja na podlagi prijave za vpis in akta pristojnega registrskega organa o vpisu v primarni register oziroma evidenco, ki ju AJPES prejme neposredno od poslovnega subjekta ali pristojnega registrskega organa. Ti poslovni subjekti se najprej vpišejo v register oziroma evidenco pri pristojnem registrskem organu in nato pa še v poslovni register.

SESTAVA POSLOVNEGA REGISTRA SLOVENIJE

Vir: AJPES, december 2023.

Podatki poslovnega registra se posredujejo številnim organom javne uprave in proslcem v okviru ponovne uporabe podatkov, brezplačno pa so dostopni prek portala AJPES in so pomemben vir za številne druge registre, evidence in sisteme ter postopke (najpogosteje prekrškovne) v državi.

V izhodiščih za prenovo registrske zakonodaje je predstavljen koncept prenovljenega in poenotenega načina registracije oziroma vpisa poslovnih subjektov v poslovni register, ki se po veljavni zakonodaji vpisujejo v dva registra: v primarni register, evidenco in razvid pri pristojnih registrskih organih, nato pa še v poslovni register pri AJPES.

Koncept temelji na naslednjih načelih:

1. poslovni subjekt odda prijavo za registracijo oziroma vpis v poslovni register samo enkrat: na osnovi te prijave je odločeno o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti po področni sektorski zakonodaji in o vpisu v poslovni register,
2. poslovni subjekt je vpisan samo v en register, to je v poslovni register, pod pogojem, da področna sektorska zakonodaja določa vpis poslovnega subjekta v poslovni register,
3. pristojnost pristojnih registrskih organov za izdajo akta o izpolnjevanju pogojev poslovnih subjektov za opravljanje dejavnosti se ne spremeni,
4. registracija oziroma vpis poslovnih subjektov v poslovni register se naslanja na funkcionalnosti informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT).

Na podlagi koncepta bi poslovni subjekti prijavo za registracijo oziroma vpis v poslovni register oddali pri pristojnem registrskem organu. Pristojni registrski organ bi v informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT) vpisal podatke za potrebe svojega postopka in vpis v poslovni register. Pozitivni odločitvi pristojnega registrskega organa bi sledilo posredovanje prijave za vpis v poslovni register in akta o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti v skladu s področno sektorsko zakonodajo AJPES. Posredovanje prijave za vpis v poslovni register in akta o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti AJPES bi omogočale funkcionalnosti informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT). Na podlagi prejete prijave za vpis v poslovni register in akta o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti bi AJPES odločil o vpisu poslovnega subjekta v poslovni register. Ob vpisu poslovnega subjekta v poslovni register bi se poslovnemu subjektu dodelila matična in davčna številka. Podatki o poslovnem subjektu, z izjemo osebnih podatkov, in javne listine bi bili hkrati z vpisom v poslovni register objavljeni in brezplačno dostopni na spletnih straneh AJPES.

Izhodišča za prenovo registrske zakonodaje naslavlja tudi druga področja urejanja v prenovljenem Zakonu o Poslovnem registru Slovenije. Prenova bi morala obsegati vsebino poslovnega registra, zlasti določbe v zvezi s podatki, ki se vodijo v poslovnem registru. Iz veljavnega obsega podatkov bi se morali izločiti podatki, ki se v poslovnem registru iz upravičenih razlogov ne vodijo ali nimajo uporabne vrednosti. Dodati bi se morali podatki, za katere so bile izkazane potrebe uporabnikov. Vsi podatki bi morali imeti določen vir pridobivanja, pri čemer bi morale biti upoštevane dejanske možnosti za njihovo pridobivanje in posodabljanje. Določiti bi bilo treba tudi (samodejno) pridobivanje in posodabljanje podatkov iz drugih registrov, na podlagi informacijsko-komunikacijskih povezav med bazami podatkov, kot je na primer Centralni register podatkov, Register prostorskih enot in drugi registri, evidence, razvidi in sezname. Podatke, ki se vodijo v poslovnem registru, bi bilo treba razmejiti na podatke, ki so pomembni za pravno varnost in varnost pravnega prometa, in na podatke, ki se vodijo za statistične in druge namene. Opredeliti bi bilo treba tudi informatizirano bazo podatkov poslovnega registra, zbirko listin kot sestavni del poslovnega registra in razmerje med informatizirano bazo podatkov poslovnega registra in centralizirano informatizirano bazo sodnega registra.

Postopke vpisa poslovnih subjektov vpisa v poslovni register bi bilo treba posodobiti in prenoviti v smeri čim bolj enotne registracije oziroma vpisa v poslovni register.

Kar zadeva sistema vse na enem mestu oziroma sistema VEM (od leta 2017 dalje sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT)) so izhodišča za prenovo registrske zakonodaje predvidela, da bi se določbe, ki opredeljujejo sistem vse na enem mestu oziroma sistem VEM, e-VEM in delovanje točke VEM, prenesle v prenovljen Zakon o Poslovnem registru Slovenije in dopolnile z določbami o dostopu do osebnih podatkov in obdelovanju osebnih podatkov v postopkih registracije oziroma vpisa poslovnih subjektov v poslovni register. V prenovljenem Zakonu o Poslovnem registru Slovenije bi bilo treba opredeliti vrste in storitve točk VEM, pogoje,

ki jih mora posamezna vrsta točk VEM izpolnjevati za izvajanje svojih storitev, ter kriterije za zagotavljanje primerne geografske pokritosti mreže točk VEM.

Na področju javnosti podatkov o poslovnih subjektih, dostopa in uporabe podatkov o poslovnih subjektih bi moral prenovljen Zakon o Poslovnem registru Slovenije podrobno opredeliti načine in možnosti dostopa in posredovanja podatkov ter pogoje, pod katerimi se podatki lahko posredujejo, v skladu z dejanskimi načini in možnostmi posredovanja podatkov.

Poročilo o delu medresorske delovne skupine v obdobju januar – december 2023

Aktivnosti v okviru delovne skupine

Medresorska delovna skupina se je od svoje ustanovitve formalno sestala sedemkrat: 29. 5. 2014, 24. 10. 2014, 15. 10. 2015, 12. 1. 2018, 28. 3. 2019, 18. 10. 2019 in 19. 7. 2022. Člani medresorske delovne skupine so se sestajali tudi na drugih sestankih v različnih sestavah glede na konkretna vprašanja pravne in tehnične oziroma izvedbene narave.

Aktivnosti na normativnem področju

Leta 2019 je bila zaključena prva faza prenove registrske zakonodaje v skladu s predstavljenimi izhodišči za prenovo registrske zakonodaje. V okviru prve faze so bile v različne pravne akte prenesene določbe Direktive 2012/17/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2012 o spremembi Direktive Sveta 89/666/EGS ter direktiv 2005/56/ES in 2009/101/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede povezovanja centralnih in trgovinskih registrov ter registrov družb (UL L št. 156 z dne 16. 6. 2012, str. 1), prenovljene so bile določbe o sistemu vse na enem mestu, poleg tega je bila dopolnjena ureditev vpogleda v podatke o poslovnih subjektih z ureditvijo vpogleda po posameznikih.

Leta 2023 sta bila sprejeta Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru (Uradni list RS, št. 75/23) in Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 75/23; v nadaljevanju: ZGD-1L), s katerima sta bili v slovenski pravni red preneseni:

1. Direktiva (EU) 2019/1151 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede uporabe digitalnih orodij in postopkov na področju prava družb (UL L št. 186 z dne 11. 7. 2019, str. 80; v nadaljevanju: digitalizacijska direktiva) in
2. Direktiva (EU) 2019/2121 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede čezmejnih preoblikovanj, združitvev in delitev (UL L št. 321 z dne 12. 12. 2019, str. 1; v nadaljevanju: mobilnostna direktiva).

Namen digitalizacijske direktive je zagotoviti možnost ustanavljanja kapitalskih družb, registracije podružnic tujih podjetij in vpisa dokumentov in informacij družb in podružnic v register v celoti prek spleta, ne da bi se morale stranke osebno zglasiti pri katerem koli organu. Digitalizacijska direktiva ureja tudi pravila glede prepovedi opravljanja funkcije direktorja in izmenjave informacij o veljavnih prepovedih med državami članicami. Namen mobilnostne direktive pa je dopolniti pravila o čezmejnih združitvah kapitalskih družb in določiti enotna pravila o čezmejnih preoblikovanjih in čezmejnih delitvah kapitalskih družb.

Oba zakona sta posegla v postopke ustanavljanja kapitalskih družb, registracije podružnic tujih podjetij in vpisa članov organov vodenja in nadzora v gospodarskih družbah v register.

Cilj ZGD-1L je (bil) poleg obstoječih načinov ustanavljanja omogočiti ustanavljanje kapitalskih družb, registracijo podružnic tujih podjetij ter vlaganje dokumentov in informacij v sodni register v

celoti na elektronski način, to je s spletnimi registrskimi postopki, ki bodo omogočali uporabo digitalnih orodij, kot so na primer sredstva elektronske identifikacije, izdana v Sloveniji in državah članicah.

Stranke, bodoči družbeniki, bodo lahko uporabljale nadgrajen informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT) in možnost neposredne, varne videopovezave z notarji pri sestavljanju ustanovitvenih aktov in vlaganju prijav za vpis družb v sodni register. Notar bo lahko na daljavo prek varne videopovezave preveril identiteto bodočih družbenikov, sestavil ali potrdil listine, potrebne za vpis družbe v sodni register, ter sestavil in vložil predlog za vpis družbe v sodni register. Možnost vlaganja predlogov za ustanovitev enostavnih družb z omejeno odgovornostjo prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT) bodo imeli tudi državljani držav članic z ustreznimi nacionalnimi sredstvi elektronske identifikacije.

Z namenom, da se zagotovi zaščita vseh oseb, ki sodelujejo z družbami, ter prepreči goljufiva ravnanja ali druge zlorabe je ZGD-1L omogočil registrskim sodiščem pravno podlago, da zavrnejo imenovanje osebe za člana organa vodenja ali nadzora v slovenski družbi, če ima prepoved izrečeno v drugi državi članici. Izmenjava informacij med pristojnimi organi držav članic o veljavnih prepovedih opravljanja funkcije direktorja bo potekala prek sistema povezovanja poslovnih registrov (BRIS). Na ta način se želi omejiti nastopanje v pravnem prometu osebam, ki so se z nepoštenim, nezakonitim in neetičnim ravnanjem v preteklosti bodisi v Sloveniji ali v drugih državah članicah izkazali, da niso vredni, da sodelujejo kot člani organov vodenja ali nadzora v slovenskih družbah, oziroma jim ni mogoče zaupati vodenja ali nadziranja v slovenskih družbah.

Z ZGD-1L se je zagotovila tudi podlaga za objavo še več brezplačnih in uporabnikom prijaznih celovitih informacij na portalu za podporo poslovnim subjektom (SPOT), ki bodo obsegale informacije o spletnih postopkih ustanavljanja družb, uporabi obrazcev, jezika, identifikaciji oseb, različnih pristojbinah in pogojih za imenovanje za člana organa vodenja ali nadzor.

Podružnice tujih podjetij bodo razbremenjene obveznosti pošiljanja sprememb podatkov v zvezi s tujimi podjetji v sodni register. Na podlagi ZGD-1L bo namreč mogoča uradna izmenjava dokumentov in informacij o podružnicah tujih podjetij kot tudi tujih podjetjih prek evropskega sistema povezovanja poslovnih registrov BRIS, v katerega so povezani poslovni registri vseh držav članic. Poslovni registri si bodo prek sistema BRIS pošiljali relevantne dokumente in informacije o podružnicah tujih podjetij in tujih podjetjih.

Navedene zakonske določbe se bodo večinoma začele uporabljati po izteku prehodnega obdobja oziroma ko bodo izpolnjeni ustrezni tehnični pogoji.

Javna razprava o osnutku Predloga zakona o Poslovnem registru Slovenije

Po sestanku medresorske delovne skupine 19. 7. 2022 so se jeseni 2022 in leta 2023 nadaljevale aktivnosti za pripravo besedila prenovljenega Zakona o Poslovnem registru Slovenije, ki je bil dne 30. 11. 2023 objavljen na spletnem portalu e-demokracija in poslan v javno razpravo zainteresirani strokovni in drugi javnosti z rokom za posredovanje komentarjev in predlogov sprememb do 5. 1. 2024.

Osnutek predloga zakona ima 50 členov v 16 poglavjih. Poleg splošnih, prehodnih in končnih določb vsebuje pravila dodelitve matične številke ter določitve šifre glavne dejavnosti in institucionalnega sektorja, opredeljuje vsebino poslovnega registra, določa postopke v sistemu za podporo poslovnim subjektom (SPOT), postopke vpisov subjektov vpisa in njihovih delov v poslovni register, uporabo in javnost podatkov poslovnega registra, hrambo dokumentacije ter ureja vprašanja, povezana z nadzorom in sankcijami za kršitev zakonskih določb.

Namen predlaganih zakonskih rešitev je, da je poslovni register med uporabniki tudi v prihodnje prepoznan kot temeljni vir celovitih, verodostojnih in posodobljenih informacij o slovenskih poslovnih subjektih, ki so pomembne za pravno varnost in varnost pravnega prometa v Republiki Sloveniji, imajo uporabno vrednost za uporabnike in imajo zagotovljen čim bolj verodostojen vir pridobivanja in posodabljanja.

Z novim zakonom se želi poenostaviti in poenotiti postopke registracije oziroma vpisa poslovnih subjektov v poslovni register. V postopkih vpisa se želi v čim večji meri uveljaviti načelo »samo enkrat«, v skladu s katerim se prijava v postopkih odda enkrat za več namenov hkrati, npr. za namen ugotavljanja izpolnjevanja pogojev za opravljanje dejavnosti, vpis v primarni register in vpis v poslovni register. Prijave se bodo lahko oddale na točkah za podporo poslovnim subjektom (SPOT) ali pri registrskih organih, v primeru tehničnih pogojev pa tudi neposredno prek sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT).

Postopki vpisa poslovnih subjektov v poslovni register se bodo v še večji meri izvajali prek sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT), ki ga zagotavlja nacionalni sistem SPOT, Slovenska poslovna točka. SPOT, Slovenska poslovna točka že danes ponuja celovit sistem podpornih in brezplačnih storitev za poslovne subjekte in pod enotno znamko SPOT združuje različne organe, ki nudijo pomoč, informiranje in svetovanje poslovnim subjektom.

Vpis v poslovni register bo tudi v prihodnje zagotavljal AJPES, ki je vse bolj prepoznan kot osrednja nacionalna institucija na področju registracije poslovnih subjektov ter zbiranja, objavljanja in posredovanja informacij za zagotavljanje preglednega poslovnega okolja. Spletne strani AJPES nudijo uporabnikom dostop do informacij poslovnega registra, sodnega registra, registra dejanskih lastnikov, registra transakcijskih računov in drugih registrov pa tudi druge informacije in listine.

Po zaključeni javni razpravi bo pripravljen predlog zakona za obravnavo na seji Vlade Republike Slovenije in sprejem v Državnem zboru Republike Slovenije, predvidoma julija 2024.